

Januari 2020 / 5780

Nr.
1

NIEUWS UIT ISRAEL

JEZUS & DE SCHRIJVERS VAN DE OUDHEID

JOODSE WERELDWIJDE SAMENZWERING

Duistere theorieën in de Arabische wereld

NIEUWE INZICHTEN OVER DE EDOMIETEN

בית שלום
BETH-SHALOM

Een bemoedigend voorbeeld en een geestelijk leider in een rebelse wereld!

Kaleb – een bemoedigend voorbeeld voor iedere christen

Kaleb – een voorbeeld van geestelijk leiderschap

Kaleb – een standvastige gelovige in een rebelse wereld

In de donkere nacht van ongeloof, luiheid en lafheid schijnt een licht dat de weg verheldert en vertrouwen en veiligheid biedt: Een man die te midden van oppositie en bedreigende omstandigheden blijf geeft van moed, rechtschapenheid en doorzettingsvermogen. Moge de studie van het leven van deze man een inspirerend voorbeeld zijn voor elke gelovige en dat niet in de laatste plaats voor hen die in het werk van de Heere verantwoordelijkheid dragen. Meer dan ooit tevoren vereist het werk van Gods Koninkrijk standvastige en toegewijde mensen zoals Kaleb, die als voorbeeld voor anderen dienen.

Stephan Beitze, ca. 172 pagina's, paperback, bestel-nr. 197177, € 9,95

GELIEFDE VRIENDEN VAN ISRAËL

- 4 **BIJBEL:**
Jezus in vroege bronnen
buiten de Bijbel – Deel 1:
**JEZUS & DE SCHRIJVERS UIT DE
OUDHEID**

- 7 **Zvi Li-Dar:**
Enkele woorden ten afscheid

KORTE BERICHTEN

- 8 Politiek
9 Wetenschap
10 Maatschappij

ACHTERGRONDINFORMATIE

- 12 Ontkenning van de Joodse geschiedenis
van Jeruzalem
14 Technologie tegen kanker
15 Hoogconjunctuur
17 Nieuwe inzichten over de Edomieten
19 Randgroepering van Israël hamert op
'alleen bestaan'
21 Stemmingmakerij tegen zendingswerk

Toen de Engel des HEEREN in de brandende doornstruik verscheen, vroeg Mozes naar Zijn Naam. Dit Bijbelverhaal is één van de uitzonderlijkste. Aan de ene kant lees je, dat het de Engel des HEEREN was, die aan Mozes verscheen, aan de andere kant heet het, dat het God was. Het was echter niet God de Vader Zelf, maar een engel die met de Naam 'Jahweh' genoemd wordt. De buitengewone verschijning bracht Mozes ertoe de engel naar diens naam te vragen. Het antwoord van de Engel is eenmalig in de hele Bijbel: *'En God zei tegen Mozes: IK BEN DIE IK BEN. Ook zei Hij: Dit moet u tegen de Israëlieten zeggen: IK BEN heeft mij naar u toe gezonden.'* – Exodus 3:14

Het bijzondere eraan is nu, dat in het volgende vers de Heere Zijn naam niet meer als *'Ik zal zijn'* benoemt, maar als *'Hij zal zijn'*. In het Hebreeuws: *'Jahweh'* – zoals Hij in de Bijbel altijd genoemd wordt. Hieraan kunnen wij herkennen, dat de naam *'Jahweh'* in die zin geen naam is, maar een omschrijving van Zijn Wezen.

De oude Elberfelder Bijbelvertaling vertaalde *'Jahweh'* met: *'De Eeuwige'*. Deze vertaling benadert de betekenis van de naam waarschijnlijk het dichtst. De naam *'Jahweh'* betekent eigenlijk: *'Hij zal zijn'*. Toen de Heere Zichzelf aan Mozes openbaarde, was het onlogisch, dat Hij zou zeggen: *'Hij zal zijn'*, maar in plaats daarvan: *'Ik zal zijn'*.

Wat kunnen wij van deze Naam leren? Wij zien hierin, dat het eigenlijke Wezen van God in Zijn onuitspreekbare grootte en majesteit pas in de toekomst in Zijn volheid openbaar wordt. Veel dingen aangaande de Godheid zijn voor ons nog verborgen.

Toen de Engel des Heeren aan de ouders van Simson de geboorte van een zoon verkondigde, vroeg zijn vader Manoach de Engel des Heeren naar Zijn Naam – Richteren 13:17. Het antwoord daarop was deze keer iets anders: *'Maar de Engel van de HEERE zei tegen hem: Waarom vraagt u zo naar Mijn Naam? Die is immers wonderlijk!'* – Richteren 13:18

Wij zien hier, dat de werkelijke naam van de Engel des Heeren nog een geheim bleef. Openbaring 19:11-16 geeft een beeld van de grote macht en heerlijkheid van de wederkomende Heere en hier wordt Zijn Naam genoemd: *'Het Woord van God'* (vers 13). En in vers 16 staat: *'Er stond op [Zijn] bovenkleed en op [Zijn] dij deze naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren.'*

In het Nieuwe Testament zijn ons vele geheimenissen van God geopenbaard, maar de laatste geheimenissen zullen pas onthuld worden als Hij terugkomt, zoals beschreven in Openbaring 19. Paulus heeft het in Filippenzen 2:5-11 over het geheim van Zijn Naam, die Hij verkreeg toen Hij Zich voor ons vernederde en schrijft dan in vers 9: *'Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam.'* Laat ons dankbaar zijn voor dit voorrecht, ook in de vooruitblik op het komende jaar, om Hem te mogen dienen.

Hartelijk dank aan allen, die ons werk in het afgelopen jaar ondersteund hebben. Hiermee groet ik al onze lezers met hartelijke zegenwensen voor het nieuwe jaar in de Naam, Die boven alle namen staat.

Uw

Fred Winkler

BIJBEL

JEZUS IN VROEGE BRONNEN BUITEN DE BIJBEL

JEZUS

& DE SCHRIJVERS VAN DE OUDHEID

Door Dr. Makram Mesherky

Josephus Flavius

Plinius

Cornelius Tacitus

Lactantius van Caesarea

In deze serie onderzoeken we de sporen van Jezus in verschillende vroege, niet-christelijke geschriften. Deze reeks omvat de vermelding van Jezus in heidense literatuur, verwijzingen in de Talmoed, de Toledot Yeshu (een vijandige tegengeschiedenis van het leven van Jezus), in de geschiedenis van de Koran en in de uiteenzettingen van de Koran daarna.

Hieronder komt een aantal onafhankelijke, niet-Bijbelse teksten aan de orde, die het Nieuwe Testament en de precisie en geloofwaardigheid daarvan als historische bron bevestigen. Doel is, deze buiten-Bijbelse verslagen over het bestaan, het leven, de leer en de volgelingen van Jezus diepgaand te onderzoeken.

Flavius Josephus (37-100 AD)

Josephus was een Joodse historicus uit de eerste eeuw, die eerst een belangrijke rol speelde in het verzet tegen de Romeinen in Galilea, maar later een pro-Romeinse geschiedkundige werd, die schreef over wat er met de Joden gebeurde.

In zijn boek *'Oude geschiedenis van de Joden'* staan twee erg belangrijke verwijzingen naar Jezus buiten de Bijbel. Eén van de twee teksten beschrijft de veroordeling van Jakobus door het Joodse sanhedrin. Josephus zegt, dat deze Jakobus *'de broeder van Jezus, de zogenoemde Christus'* was. Dat komt overeen met Galaten 1:19, waarin Jakobus als *'broeder des Heeren'* wordt beschreven. Slechts enkele wetenschappers betwijfelen of Josephus dit stuk daadwerkelijk geschreven heeft. Behalve deze korte verwijzing bestaat er nog één die heel bijzonder is. Dat wordt het *'Testimonium Flavianum'* genoemd en daar schrijft hij het volgende:

'Ongeveer in deze tijd leefde Jezus, een wijs man, als men hem werkelijk een man zou moeten noemen. Want hij ... heeft verrassende daden verricht ... Hij was de Christus. Toen Pilatus hem tot de kruisiging veroordeelde, gaven degenen die hem liefhadden hun toewijding aan hem niet op. Op de derde dag verscheen hij ... weer tot leven gewekt ... En het volk der christenen ... is niet verdwenen' (Josephus, Oude geschiedenis 18.63-64).

Dit is een omstreden passage, waarvan veel wetenschappers nu aannemen, dat de kern ervan weliswaar van Josephus komt, maar later door een christen bewerkt is.

Bij voorbeeld: de uitspraak dat Jezus een wijs man was, lijkt authentiek. Maar de rest lijkt meer op een poging de Heere Jezus te verhogen, als eraan toegevoegd wordt: *'als men hem werkelijk een man zou moeten noemen.'* Dat roept scepsis op, want het is onwaarschijnlijk dat een Joods-Romeinse schrijver vermeldt, dat Jezus meer is dan een mens.

Het is ook lastig, de bevestiging dat Jezus de Christus was, als deel van de oorspronkelijke tekst te accepteren, vooral omdat hij Jezus in het deel over Jakobus als *'de zogenoemde'* Christus betiteld had. Een andere omstreden uitspraak voor een niet-christen, is de bewering, dat Jezus op de derde dag weer is opgewekt en daarna aan Zijn discipelen verschenen is. Als we echter de twijfelachtige delen van dit stuk tekst buiten beschouwing laten, bevat het nog altijd veel informatie over de Bijbelse Jezus. Het ontstane beeld past goed in de Bijbelse beschrijving.

Josephus zegt, dat Jezus, *'de zogenoemde Christus'*, een wijs man was, die verrassende daden verrichtte. Hij werd onder Pilatus gekruisigd, maar Zijn volgelingen zetten hun discipelschap voort en werden bekend als christenen.

In 1971 publiceerde Pines een studie over een Arabische versie van de omstreden passage, uit de tiende eeuw. Het gedeelte gaat als volgt:

'Er was toen een wijze man, genaamd Jezus. Zijn gedrag was goed en (hij) stond erom bekend, dat hij deugdzaam was. Vele mensen uit de schare der Joden en van andere naties werden Zijn volgelingen. Pilatus veroordeelde hem gekruisigd te worden en te

sterven. Maar degenen, die Zijn discipelen waren geworden, gaven hun discipelschap niet op. Ze vertelden, dat hij hun drie dagen na Zijn kruisiging verschenen was en dat hij leefde; dienovereenkomstig was hij misschien de Messias, over wie de profeten gesproken hebben.'

De meeste van de twijfelachtige delen, die door vele onderzoekers als christelijke veranderingen worden gezien, ontbreken hier. Het is anderzijds plausibel, dat geen van de argumenten tegen het auteurschap van Josephus ook voor de Arabische tekst geldt, aangezien die tekst weinig kans had door de kerk bewerkt te worden.

Zelfs als er een christelijke bewerking was, levert de kern van de tekst – net zoals in de Arabische vertaling – wezenlijke en geloofwaardige feiten, die met de historische Jezus overeenkomen.

Cornelius Tacitus (56-118 AD)

De Romeinse historicus Tacitus schreef een verslag over de beslissing van keizer Nero om de christenen te beschuldigen van het verwoestende vuur, dat in het jaar 64 Rome in de as legde. *'... gaf Nero anderen de schuld en legde de meest uitgelezen straffen op aan die mensen, die het volk vanwege hun schanddadens haatte en christenen noemde. Hun naamgever, Christus, was onder de regering van Tiberius door de procurator Pontius Pilatus terechtgesteld. Korte tijd was de heilloze dweperij daardoor onderdrukt. Zij brak echter opnieuw uit, niet alleen in Judea, vanwaar het onheil begonnen was, maar ook in de hoofdstad...'* (Tacitus, Annales 15.44).

Met een duidelijk antichristelijke toon zegt Tacitus, dat de christenen hun naam aan iemand met de naam *'Christus'* ontleend hebben. Deze Christus werd terechtgesteld, wat waarschijn-

lijk betrekking heeft op de kruisiging, de gruwelijke doodstraf van de Romeinen. Volgens Tacitus gebeurde dat tijdens de regering van Tiberius en door het oordeel van Pontius Pilatus. Deze details bevestigen onomstotelijk wat in de evangeliën over Jezus' dood wordt verteld. Bovendien moet Tacitus' vage uitspraak worden opgemerkt, dat *'een heilloze dweperij'* voor korte tijd onderdrukt was en daarna niet alleen in Judea maar ook in Rome opnieuw de kop op stak. Aangezien deze woorden ongeveer tachtig jaar na de genoemde gebeurtenis geschreven werden, zouden ze – zoals een historicus stelde – een *'indirect bewijs van de overtuiging van de eerste gemeenten'* zijn, *'dat de gekruisigde Christus uit het graf is opgestaan.'*

Volgens Edwin Yamauchi is dit gedeelte dan ook *'waarschijnlijk de belangrijkste verwijzing naar Jezus buiten het Nieuwe Testament.'*

Plinius de Jongere (61-113 AD)

Plinius was de Romeinse stadhouder van Bithynië in Klein-Azië. In één van zijn brieven van omstreeks 112 n. Chr. vroeg hij aan keizer Trajan om advies, hoe hij moest omgaan met degenen, die als christenen beschuldigd werden. Plinius vraagt naar de juridische gang van zaken en consulteert de keizer, omdat een groeiend aantal mensen van het christelijk geloof beschuldigd wordt.

Plinius levert in zijn brief het één en ander aan informatie, die hij over christenen te weten is gekomen:

'Zij verzekerden bovendien, dat al hun schuld of hun hele fout hierin bestond, dat zij gewoonlijk op een bepaalde dag voor zonsopkomst bijeenkwamen, Christus als een god een beurtzang toezongen en zich door een eed niet tot een of andere misdaad zouden verplichten, maar geen diefstal, roofoverval of echtbreuk te plegen, een belofte niet te breken en een aangemaande schuld niet te ontkennen. Daarna gingen zij gewoonlijk uit elkaar om later weer samen te komen om voedsel tot zich te nemen en wel van de normale en onschadelijke soort.' (Plinius, Brieven x. 96).

Deze belangrijke informatiebron biedt ons interessante inzichten aangaande Jezus en de overtuigingen en praktijken van de vroege christenen. Volgens de beschrijving van Plinius kwamen de christenen regelmatig op een bepaalde dag bijeen voor aanbidding, die op Christus gericht was. Deze daad toont hun geloof in de godheid van Christus. Plinius' uit-

drukking, dat voor Christus in beurtzang gezongen werd, *'zoals voor een god'*, zou een aanwijzing kunnen zijn, dat christenen de persoon van Jezus, Die op aarde had gewoond, als God aanbidden. In dit geval zou het met de christelijke leer overeenstemmen, dat Jezus zowel God als mens is.

Plinius' brief wijst op het geloof van de vroege christenen in de persoon van Jezus en geeft ook een beoordeling van Zijn leer. De heidense schrijver zegt, dat de christenen zich met een eed hebben gebonden om geen morele normen te breken. Ze zijn verplicht zich van alle kwaadaardige handelingen te onthouden, doordat ze roof, echtbreuk of woordbreuk afwijzen. Overduidelijk lijken deze ethische principes sprekend op de leer van Jezus.

Behalve de regelmatige diensten in het ochtendgloren – waarschijnlijk de eucharistie – refereert Plinius ook aan nog een bijeenkomst, later op de dag. Daarbij was het gebruikelijk om samen de maaltijd te delen. Die maaltijd wordt als een *'gewone en onschuldige'* aangeduid, die vermoedelijk de agapè – het liefdesfeest – is. Dit is een heel bijzondere afbeelding van Jezus' leer en Zijn discipelen.

Lucianus van Samosata (115-200 n. Chr.)

Lucianus was een Griekse satiricus, die leefde in de tweede eeuw na Christus. Op sarcastische toon beschrijft hij in zijn werken de vroege christenen als volgt:

'De christenen bewijzen namelijk nog steeds goddelijke eer aan de bekende magiër, die in Palestina gekruisigd werd, omdat hij deze nieuwe mysteries in de wereld had gebracht. ... Vervolgens heeft hun belangrijkste wetgever hen bijgebracht, dat ze allen broeders zouden zijn, zodra ze overgegaan waren. Namelijk, als ze de Griekse goden opgegeven hadden en zich tot de aanbidding van die gekruisigde sofist – drogredenaar – hadden bekeerd en naar zijn voorschriften leefden.' (Lucianus, De dood van Peregrinus, 11.13). Lucianus zegt, dat de christenen een magiër vereerden, die nieuwe mysteries in de wereld gebracht had. Hoewel de volgelingen van deze man hem duidelijk hoog waardeerden, ergerde hij zijn tijdgenoten dusdanig met zijn leer, dat hij daarom gekruisigd werd.

Hoewel Lucianus zich anoniem op de stichter van de christengroepen baseert, is het overduidelijk, dat hij het over Jezus heeft. Volgens Lucianus leerde hij, dat alle mensen vanaf het moment van hun bekering broeders zijn. Dan moeten

ze de Griekse goden afwijzen, de gekruisigde aanbidden en naar zijn leer leven. Hoewel Lucianus het niet expliciet zegt, duidt de afwijzing van andere goden door de christenen, samen met de aanbidding van Jezus, op geloof, dat Jezus meer dan een mens was. Aangezien ze andere goden afwezen om hem te aanbidden, hadden ze duidelijk de overtuiging, dat Jezus een grotere god is.

Samenvatting

Ook andere, niet-christelijke schrijvers van de oudheid vermelden Jezus en de vroege christenen. Voor de informatie in dit artikel hebben wij alleen de meest betrouwbare bronnen onderzocht.

Zowel Josephus als ook Lucianus laten zien, dat Jezus een wijs man was. Plinius en Lucianus geven aan, dat Hij een gerespecteerd leraar was, en Josephus, dat Hij wonderen volbracht. De kruisiging wordt door Lucianus, Josephus en Tacitus vermeldt. De laatste twee zeggen zelfs, dat dit onder Pontius Pilatus gebeurde.

Bovendien zijn er mogelijke aanwijzingen van het christelijk geloof voor de opstanding van Jezus, zowel bij Tacitus als ook bij Josephus te vinden. Daarbij wijst Josephus op het feit, dat de volgelingen van Jezus geloofden dat Hij de Messias was en volgens Plinius en Lucianus aanbaden de christenen Jezus als God.

Deze belangrijke niet-christelijke bronnen van de oudheid bevestigen daadwerkelijk, dat de stukken uit de canonieke Evangeliën over Jezus geloofwaardig zijn.

De volgende delen in deze artikelenreeks zullen de denkbeelden over Jezus in het Jodendom en de Islam uiteen zetten. ■

ENKELE WOORDEN TEN AFSCHEID

Door middel van de volgende regels zou ik graag afscheid willen nemen van dit blad, de lezers en de organisatie Beth Shalom, die het magazine 'Nieuws uit Israël' publiceert, waarvoor ik 30 jaar lang als journalist werkzaam ben geweest.

In 1980 kwam ik voor eerst in aanraking met Beth Shalom. Het was toen een moeilijke tijd voor Israël, met name als je kijkt naar de diplomatieke betrekkingen. Vijf jaar lang hadden de vijanden van Israël het voor elkaar gekregen om veel naties wereldwijd tegen de staat van Israël te mobiliseren en bij de algemene vergadering van de Verenigde Naties een resolutie aan laten nemen, die het Zionisme gelijkstelde aan racisme. Israël was in deze periode volledig geïsoleerd en werd op veel plekken als een buitenstaander beschouwd. Toentertijd deed ik als journalist voor de Israëlische radio-omroep verslag vanuit Europa. Iemand vertelde me van een groep mensen, die van Israël hielden en in Stuttgart een groot evenement aan het plannen waren om hun verbondenheid met Israël uit te dragen. Op die manier wilden ze graag zowel hun steun voor Israël alsook hun protest tegen de VN-resolutie met betrekking tot het Zionisme betuigen. Met het oog op de toen heersende anti-Israël sfeer was dat zeer bijzonder te noemen. Daarom besloot ik samen met een camerateam naar Stuttgart af te reizen. Ik wilde de mensen ontmoeten, die tegen de stroom en de hele wereld ingingen om hun solidariteit met Israël volmondig te betuigen. Tijdens het evenement leerde ik Wim Malgo, de oprichter van Beth Shalom, en zijn twee volwassen zonen Conno en Peter kennen. Ik hoorde de toespraken, waarin een warmhartige ondersteuning voor Israël duidelijk naar voren kwam en luisterde naar Israëlische liederen, die door honderden aanwezigen uit volle borst werden gezongen. Deze mensen en deze organisatie legden hun onvoorwaardelijke liefde voor Israël aan de dag en lieten zich door de wonderbaarlijke geest van hun onvoorwaardelijke liefde voor Israël leiden. Hierover werd tijdens het avondjournaal, dus in primetime, in Israël bericht; op de enige tv-omroep, die Israël in die tijd had. De Israëlische kijkers waren verrukt en van harte enthousiast.

Negen jaar later, toen ik na een verblijf in de

Verenigde Staten als afgevaardigde van de staat Israël alweer in Israël was, werd ik voor Beth Shalom werkzaam als journalist. Sindsdien heb ik in de loop van 30 jaar door middel van rond 1.5 miljoen woorden geprobeerd om voor de lezer een eerlijk beeld van Israël te schetsen, dat veel aspecten vertoont. Woorden die het land op een manier presenteren zoals het is: een klein, maar toch zo groot land, complex en ook gecompliceerd, geconfronteerd met eindeloos veel interne en externe problemen en conflicten. Ondanks dat wordt het gezegd vanwege zijn geloof en zijn doel en op grond van zijn indrukwekkende prestaties.

Ik hoop dat ik hiermee succesvol ben geweest. Ik weet zeker, dat mijn berichten door de lezers van 'Nieuws uit Israël' met een open hart en veel liefde zijn ontvangen. In de loop van 51 jaar, waarin ik op journalistiek gebied en in het openbaar bezig ben geweest in Israël, in Europa en in de VS, ben ik maar op weinig organisaties en lezers gestuit, die niet bij het Joodse volk hoorden en toch van zo een diepe liefde voor Israël zijn doordrongen als de mensen van Beth Shalom.

Het huidige Israël is een sterk land, zo sterk is het nooit eerder geweest. Ondanks dat hebben de Israëliërs nog steeds niet het echte doel van hun voorouders bereikt (om de 40 jaar durende tocht door de woestijn af te sluiten). Ze hebben nog steeds een lange weg te gaan, waarbij ze zich in allerlei bochten wringen, totdat ze zich onderling en met hun naaste omgeving hebben verzoend. Dat geldt tot het moment, waarop ze de visioenen van profeten van vrede en verlossing in vervulling zien gaan. Vandaag de dag hebben Israël en de Israëliërs elk bewogen woord, elke ter hulp uitgestrekte hand niet minder hard dan in het verleden nodig, die het land zelf en hen met begrip en liefde tegemoet treden. Dat is nou precies wat Beth Shalom waarlijk in overvloed biedt en ik durf met zekerheid te zeggen dat dit ook in de toekomst zo zal zijn.

Zvi Li-Dar

POLITIEK

'MEIN KAMPF' IN HET ARABISCH

Het infame werk, dat de ideologische basismanifestatie van Adolf Hitler voor de nationaalsocialistische beweging in Duitsland vormde, is in veel landen nog steeds een bestseller. Onlangs is *'Mein Kampf'*, een werk dat barst van antisemitisme en racisme en in 16 talen werd vertaald, in een boekenwinkel

in Reine, vlakbij de noord-Israëliëse stad Nazareth, opgedoken. Nazareth is vandaag de dag één van de grootste Arabische steden in Israël. De eigenaar, die de Arabische vertaling voor 19 euro aanbood, werd hierop aangesproken. Hij deed echter een beroep op zijn eigen onwetendheid. Aan de ene kant zei hij, dat hij niet wist dat het boek bij hem te koop was. Bovendien legde hij de nadruk op het feit, dat hij zich er helemaal niet van bewust was, dat het werk tot Jodenhaat zou aanzetten. Dat lijkt een wonderbaarlijk iets, want juist in de Arabische wereld wordt Hitler nog steeds als *'sterke leider'* vereerd, die wist hoe men problemen oplost. Sommige delen van de tekst uit *'Mein Kampf'* kan men trouwens ook in het Hebreeuws lezen, want ze worden voor educatieve doeleinden gebruikt. Het spreekt echter voor zich, dat ze niet te koop zijn. **AN■**

IS ISRAËL VAN PLAN OM EEN NIET-AANVALSVERDRAG MET DE GOLFSTATEN TE SLUITEN?

Dit bericht heeft voor veel ophef gezorgd. Overal werd over een *'historisch gezien belangrijke stap'* gesmoesd, maar omwille van de waarheid zou men moeten bekennen: niets is tot nu toe rond, hoewel het bericht laat zien dat er daadwerkelijk beweging is gekomen in de over een lange periode stabiel lijkende geopolitieke bondgenootschappen in het Midden-Oosten. Een andere verklaring voor het streven van Israël naar het sluiten van een niet aanvalsverdrag met de Arabische golfstaten is er namelijk niet. Omdat Israël alleen maar met twee van zijn buurlanden vredesverdragen kon sluiten, zou een dergelijk plan, welke minister Katz via Twitter verspreidde, daadwerkelijk enorme gevolgen hebben; niet alleen met blik op een burgerlijke samenwerking, maar ook met betrekking op de politiek-diplomatische status van de Joodse staat te midden van Arabische-Islamitische landen. Bovendien voegde minister Katz hieraan toe, dat de ambities samen met de Verenigde Staten gecoördineerd zouden moeten worden. Wie weet, misschien gebeurt er op dit gebied meer dan de *'deal van de eeuw'* van Trump, waar je eigenlijk niks meer van hoort. **AN■**

TUSSEN LOF EN KRITIEK: ONDERSCHIEDING VOOR ANGELA MERKEL

De prijsuitreiking vond maar enkele weken na de aanslag op de synagoge in Halle plaats, waarover bondskanselier Merkel, als iets dat *'onze hele maatschappij recht in het hart'* heeft getroffen, sprak. In feite kwam aan de betogingen tegen antisemitisme in Duitsland geen einde. Echter merken Israëliërs en de Joodse wereld in toenemende mate op, dat niet de gehele Duitse maatschappij zonder voorbehoud ertegen optreedt. Haar onderscheiding met de Theodor-Herzlprijs betekent voor Merkel *'een grote eer'* en de president van het Joodse wereldcongres Ronald Lauder, die de prijs uitreikte, zei: *'Angela Merkel heeft altijd een prachtige verhouding met de Joodse mensen in Duitsland gehad en heeft de staat Israël altijd fors ondersteund.'* Tegelijkertijd vermaande hij de regering van Duitsland, dat men 'het antisemitisme zou moeten kunnen aanpakken.' Binnen Joodse kringen werd kritiek geuit, of het gezien de zorgelijke ontwikkelingen in Duitsland wel verantwoord was om een *'Zionistisch getinte onderscheiding'* aan Merkel toe te kennen. Critici benoemden verschillende feiten, namelijk dat de Duitse regering indirect ook de BDS-gezinde organisatie zou begunstigen, de ambassade, die in Tel Aviv bleef gevestigd en Duitsland zou ook altijd weer in negatieve zin opvallen bij anti-Israël-resoluties van de VN. Verder zou de Duitse politiek met betrekking tot Iran niet aan de gestelde verwachtingen voldoen, vooral dan niet als men bedenkt dat Merkel de veiligheid van Israël tot *'de staatsplicht van Duitsland'* heeft verheven. **AN■**

HET OPRICHTINGSFONDS VAN ISRAËL VIERT ZIJN 100^e VERJAARDAG

Deze oprichting vond plaats tijdens een Zionistencongres in 1920, dat in Londen werd gehouden. De toen aangenomen resolutie riep Joden in de hele wereld ertoe op om hun gift(en) voor de bouw van een Joodse nederzetting in het Israël van toen te geven. De Keren Hayesod speelde tot de oprichting van de staat Israël, die bijna 3 decennia later plaatsvond, een bijzondere rol bij het uitbouwen van de infrastructuur. In 1956 kondigde de staat Israël de Keren-Hayesodwet af. Daardoor kreeg de organisatie, die vandaag de dag in tientallen landen wereldwijd binnen de Joodse gemeenten actief is, officieel de opdracht om in de naam van de staat giften in te zamelen. In de loop van de decennia zijn de doelstellingen van Keren Hayesod veranderd, want Israël ontwikkelde zich verder en daardoor veranderden ook benodigdheden en prioriteiten. Wat echter vaststaat, is, dat ook vandaag nog de Keren Hayesod een bijzondere rol speelt bij de gestage opbouw en de stabilisatie van het land en vooral bij de kwalificatie van sociaaleconomisch gezien zwakkere groepen. Tenslotte bevordert hij de Aliyah en de integratie, maar ook educatieve projecten, die wederom gelijke kansen voor iedereen creëren. **AN■**

WETENSCHAP

ISRAËLISCHE APP AVANCEERT TOT HET GROOTSTE NETWERK VAN KANKERPATIËNTEN

Deze app voor onze moderne mobiele telefoons gebruikt kunstmatige intelligentie (KI) om op grote schaal binnenkomende data te analyseren om de door kanker getroffen personen zo goed mogelijk te kunnen adviseren. De wetenschapsplatform Israel21c noemde de app een 'waze voor kankerpatiënten', want in Israël werd een app genaamd 'Waze' ontwikkeld, die door 'het meedoen van de maatschappij de datastroom om zeep helpt.' De app Belong.life analyseert met behulp van KI honderdduizenden van berichten, die zowel door kankerpatiënten alsmede door personeel in de zorg zijn opgesteld en is daardoor in staat om elke individuele patiënt tijdens zijn moeilijke zoektocht in de omgang met kanker te ondersteunen. De app zelf is pas sinds 3 jaar beschikbaar, maar heeft al lang tot het grootste netwerk voor en door kankerpatiënten wereldwijd geleid. Vergelijkbare apps heeft Belong.life achter zich kunnen laten, omdat het geen simpele zelfhulpgroep is, maar één waarin rond 150 geneeskundigen uit Israël en de Verenigde Staten de patiënten adviseren. Het bijzondere aan deze app is, dat deze artsen niet alleen maar geconsulteerd kunnen worden, maar dat de app ook antwoorden van andere geneeskundigen op diverse vragen weergeeft. Veel patiënten zijn enthousiast over de mogelijkheid om over verschillende meningen geïnformeerd te kunnen worden en dankzij deze Israëlische app een platform te hebben, die hun nieuwe aspecten toont en erbij helpt om het overzicht niet te verliezen. **AN■**

BEDRIJF UIT ISRAËL ZOU OVER 10 JAAR WERELDWIJD MIJNENVELDEN KUNNEN RUIMEN

Met behulp van moderne technologie zouden binnen een decennia alle 110 miljoenen landmijnen op de wereld kunnen worden gedemonteerd of onschadelijk worden gemaakt. Niet minder dan 61 landen, waaronder ook Israël, hebben met zulke geniepige mijnen te maken. Daardoor worden er rond 60 miljoen mensen bedreigd. Wereldwijd worden jaarlijks tot 20.000 gewonden vanwege ongelukken met mijnen geregistreerd. Itzik Malka, de oprichter van het bedrijf 4M Analytics zei hierover dat er enerzijds al 22 jaar geleden een contract over het ruimen van mijnen werd getekend, maar dat de methodes om mijnen te ruimen anderzijds amper zijn veranderd. Malka, een voormalig officier van een korps ingenieurs van het leger, richtte het bedrijf in 2015 samen met Nir Cohen op. Hij wilde daar verandering in brengen. Ze ontwikkelden door software aangestuurde robots, die zowel aan dynamische databronnen en machines, die in staat waren om te leren, alsook aan nieuwe radarsystemen werden gekoppeld. Nadat eerste tests in Israël goede resultaten konden aantonen, oriënteert het bedrijf zich nu verder op de wereldwijde markt. Een belangrijk aspect is de factor tijd, want het onschadelijk maken van alle 110 miljoen landmijnen door de inzet van gebruikelijke methodes, zou 200 jaar duren. 4M Analytics zou hier maar 10 jaar voor nodig hebben, mits de benodigde financiële middelen beschikbaar zijn. **AN■**

MAATSCHAPPIJ

VOETBALTEAM VAN SAOEDI-ARABIË BIDT IN JERUZALEM

Het Saoedische voetbalteam voetbalde weliswaar niet in Israël, natuurlijk niet, want zo diepgaand zijn de Israëlisch-Arabische relaties nu ook weer niet. Toch was dit opzienbarend: ondanks de wedstrijd die onder het toezicht oog van de Palestijnse Autoriteit (PA) werd gespeeld, had men toch te maken met Israël, omdat Israël de grenzen controleert. Interessant is, dat een dergelijke reis reeds door elftallen uit Irak en de Verenigde Arabische Emiraten, uit Jordanië en Bahrein werd ondernomen, terwijl Egyptische en Libanese teams zich aanstelden. In Iran wisten de commentatoren te vermelden dat de Saoedi's de wedstrijd tegen het Palestijnse team speelden om de *'Palestijnse ziel met het oog op een toenaadering tot Israël gerust te stellen.'* Het voetbalspel was uiteindelijk niet spectaculair te noemen. De Palestijnse propagandamachinerie scoorde daarentegen veel hoger. Tijdens een bezoek aan de Tempelberg in Jeruzalem en de Al-Aksa-Moskee werden de Saoedische gasten uitgebreid in *'het lastigvallen van gelovige moslims door Israëlische politieagenten'* en *'het streven van Israël naar Judaïsering'* onderwezen, maar ook in de schendingen van de status quo door Israël. Het eigen falen wat betreft het in stand houden van de status quo, net als bij de Gouden Poort, liet men achterwege. **AN■**

OPHEF IN JERUZALEM VANWEGE ANTIEKE KONINGSGRAVEN

Binnen het Jodendom is het waarborgen van de grafgrust uitermate belangrijke. Om die reden worden juist archeologen, die tijdens hun opgravingen telkens weer beenderen aantreffen, met problemen geconfronteerd. Nu zit het Franse generaal consulaat in Jeruzalem vanwege de koningsgraven, die uit het eerste voorchristelijke eeuw dateren met een dilemma. De grotten met de sarcophagen werden ongeveer halverwege de 19e eeuw door een Fransman opgegraven; één van de eerste wetenschappelijk-archeologische opgravingen in het Heilige Land überhaupt. In 1878 kocht een Franse Jodin het grafperceel en maakte de Franse regering haar een paar jaar later tot eigenaar hiervan. Tot vandaag de dag zijn wetenschappers het niet met elkaar eens wie hier begraven liggen. Waar men het wel over eens is, is dat het één van de mooiste vormgegeven begraafplaatsen van de regio is. In 2009 sloot Frankrijk de plek voor renovaties waar het land rond 1.1 miljoen euro's in heeft geïnvesteerd. Hoewel twee sarcophagen inclusief menselijke resten in het Parijse Louvre worden bewaard, gaan zowel ultraorthodoxe alsook nationaal gezinde Israëliërs ter plekke door met protesteren. Ze eisen vaste tijden voor gebed en daarbij speelt ook een rol, dat de graven zich in het Arabische gedeelte van Jeruzalem bevinden. Na overleg met het Israëlische ministerie voor Buitenlandse zaken werd de begraafplaats weer toegankelijk voor een streng gelimiteerd aantal dagelijkse bezoekers. Ondanks dat is de storm nog niet gaan liggen. **AN■**

ISRAËLISCHE WIELRENNERS VOOR HET EERST BIJ DE TOUR DE FRANCE

De wielersport wordt steeds populairder in Israël. Steeds meer Israëliërs gaan in het weekend op afgelegen wegen een stukje fietsen. De professionele wielersport in Israël loopt echter ver achter, want de eerste vereniging werd dan ook pas in 2014 opgericht. Men is blij met de sponsoring door de Canadese miljardair Sylvan Adams, die in 2015 naar Israël emigreerde en die alles op alles zet, zodat Israëlische wielrenners aan grote wielervedstrijden wereldwijd kunnen deelnemen. Er werden contractuele afspraken met elkaar vastgelegd en veranderingen van management en licenties doorgevoerd om voor het Israëlische team de deelname aan befaamde wielervedstrijden mogelijk te maken. Sponsoren, managers en trainers zijn het met elkaar eens, dat deze stap richting de internationale wielersport ten goede zal komen aan het Israëlische team. Helemaal enthousiast reageerde men gezien de mogelijkheid, dat Israël voor het eerst in zijn geschiedenis zal deelnemen aan de Tour de France. **AN■**

VERLOVING DANKZIJ BIJBELQUIZ

De twee jonge mensen zijn letterlijk Bijbelvast. Dat toonden ze in april 2019 tijdens het internationale Bijbelquiz, die de staat Israel sinds 1958 altijd op Onafhankelijkheidsdag organiseert. Zijn eerste minister-president Ben Gurion heeft het ingesteld. Het is een uiterst pretentieuze quiz, waaraan Israëlsche jongeren en Joodse jongeren uit het buitenland gescheiden van elkaar deelnemen. Bij de Israëlsche jongeren won Asriel Shilat uit de stad Hatzor Gilit die inmiddels aan een Talmoed-Thora-school in Jeruzalem studeert. Op de 2^e plaats eindigde Oria Cohen, die toen nog maar net 17 jaar oud was geworden en naar een religieuze school voor meisjes in Haifa ging. Enkele weken geleden werd bekend dat hun ontmoeting tijdens de Bijbelquiz gevolgen heeft, want ze lieten weten verloofd te zijn. Avshalom Ko, die sinds vele jaren de Bijbelquiz presenteert, becommentarieerde het nieuws met de volgende felicitatie: *'Niks is geweldiger dan de liefde van onze natie voor het Boek der boeken en de liefde tussen bruid en bruidegom, die zowel van het Boek alsook van elkaar houden.'* AN■

'GLORIEUZE MARTELAAR' IN BEIT SHEMESH

Experts zowel op het gebied van archeologie alsook op het gebied van kerkgeschiedenis staan voor een raadsel, dat een Byzantijnse kerk in de stad Beit Shemesh in het centrum van Israël herbergt. De intacte Griekse inscriptie heeft men in een enorme kerk gevonden, die 1500 jaar geleden vele pelgrims moet hebben aangetrokken. Het bouwwerk werd met behulp van giften door de Byzantijnse imperator Tiberius de Tweede Konstantinos, die tussen 574 en 582 heerste ter ere van een *'glorieuze martelaar'* opgericht. Deze martelaar moet volgens experts een *'belangrijke persoon zijn geweest, want andere conclusies kunnen vanuit dit opulente gebouw simpelweg niet worden getrokken.'* Maar er is iets buitengewoons aan de hand met deze vondst: de ondergrondse crypte was volledig onaangeroerd en bevatte religieuze relikwieën. Twee ongewoon grote trapopgangen getuigen van een massale stroom van pelgrims. Bij de opgraving van deze kerk in een nieuwbouwwijk van Beit Shemesh verrichtten tot nu toe 5000 jongeren vrijwilligerswerk. Enkele weken geleden werden sommige opgegraven schatten voor het eerst tentoongesteld in het Bijbellandmuseum in Jeruzalem. AN■

FACEBOOK IN HET OOG VAN DE STORM

Marc Zuckerberg heeft de laatste tijd voor behoorlijk wat problemen gezorgd. Bekende Amerikanen stelden aan de kaak, dat hij met zijn onderneming geen beroep kan doen op de vrije meningsuiting, zoals die in de grondwet is vastgelegd, maar eindelijk zelf in actie moet komen. Ze maken aanmerkingen op het door Zuckerberg opgerichte *'sociale netwerk'*, dat zich tot een vooraanstaand platform voor antisemitische haatleuzen heeft ontwikkeld. Terwijl Zuckerberg dat blijft ontkennen en *'er geen problemen mee heeft als mensen hun mening vrijuit verkondigen'*, gaf de manager van facebook een ander signaal af. Sheryl Sandberg bezocht afgelopen zomer samen met haar familie de Israëlsche Holocaust-gedenkplaats Yad Vashem. Refererend aan de aanslag op een synagoge in Pittsburgh schreef ze op haar facebookpagina, dat ze ervan geschrokken was: *'Waar haat toe kan leiden.'* Na de aanslag op de synagoge in Halle doneerde ze 2,5 miljoen US-dollar aan de Anti-Defamation League voor hun gevecht tegen antisemitisme en racisme. Een behoorlijk bedrag en een opmerkelijke gift van een individu, maar als je bedenkt dat het vermogen van Sandberg in 2019 naar schatting 1,7 miljard US-dollar omvatte, is dat maar een druppel op de gloeiende plaat. Voor onderwijsactiviteiten en voorlichting zijn namelijk – al lang niet meer alleen in de Verenigde Staten – veel grotere bedragen nodig. AN■

ONTKENNING VAN DE JOODSE GESCHIEDENIS VAN JERUZALEM

Israël is er zonder twijfel alert op, dat de aanwezigheid van het Jodendom in Jeruzalem gewaarborgd blijft, echter het negeert de moslimgeschiedenis van de stad niet. Het zijn de Palestijnen, die met de geschiedenis aan de haal gaan om de verbondenheid van het Joodse volk met Israël uit te wissen.

Academici in allerlei disciplines hebben zich met vraagstukken van de geschiedschrijving beziggehouden. Men zou de opvatting kunnen hebben, dat ze uitsluitend op feiten berust, maar dan nog spelen zowel de methodologische uitgangspunten alsook *'de wisselende historische herinnering'* een rol volgens de Israëlische professor Dan Diner. Met andere woorden: elk verhaal heeft één of meerdere kanten. Als men bijvoorbeeld denkt aan verklaringen van ooggetuigen van een auto-ongeluk, dan heeft iedereen hetzelfde ongeluk gezien en toch heeft iedereen iets anders waargenomen. Dit is ook van toepassing voor de gebeurtenissen vanaf mei 1948 in het toenmalige Britse mandaatgebied. Hier vandaan namen twee historische processen naast elkaar hun loop. Terwijl de oprichting van de staat Israël voor de ene kant een overweldigend blijde gebeurtenis was, was het voor de andere kant een gebeurtenis dat onzekerheid en verlies met zich mee bracht. Als echter de geschiedschrijving voor propagandadoeleinden wordt gebruikt, dan worden feiten willekeurig verdraaid en verbogen, afgezwakt, buiten beschouwing gelaten, ontkend of helemaal vervalst zodat er compleet nieuwe verhalen ontstaan. In zulke gevallen gaat het niet meer om feiten, maar om het doel dat men wil bereiken.

Met het oog op het Heilige Land is er nu een geval bekend waar door middel van een verandering van de naam van de geografische regio de Joodse geschiedenis zou worden weggevaagd. De krachtige heerschappij van een imperator zorgde ervoor dat Judea van de Romeinen de nieuwe naam *'Syria-Palestina'* kreeg. Dit blijken echter nog peanuts te zijn in

vergelijking met de ontkenning van de Joodse verbondenheid met het Heilige Land. Vandaag de dag is deze in de Arabische wereld in het algemeen en in de Palestijnse wereld in het bijzonder aan de orde van de dag. Er kunnen onnoemelijk veel voorbeelden worden aangehaald, waarin de Palestijnen het Romeinse voorbeeld volgen. De graven van de aartsvaders in Hebron werden kortweg tot de Ibrahim Moskee en het graf van Rachel vlakbij Bethlehem tot de Bilal ibn Rahah-moskee verklaard, ook al heeft daar nooit een moskee bestaan. Als men naar Jeruzalem kijkt en vooral naar de Tempelberg, dan wordt iets heel duidelijk: de Palestijnse Autoriteit (PA) is een oorlog aan het voeren, die tot doel heeft om de geschiedschrijving een bepaalde kant op te sturen en waarin alle middelen zijn geoorloofd.

Omdat de Tempelberg door iedereen als de kern van het conflict wordt beschouwd, heeft de islamitische propaganda al vanaf het tijdperk van gewelddadige confrontaties halverwege de jaren 30 geprobeerd om de geschiedenis van dit heiligdom te herschrijven. In 1925 publiceerde de Waqf een soort toeristische Tempelbergreisgids, waarin de hele geschiedenis van de Joodse tempel inclusief relevante Bijbelcitaten uiteen werd gezet. Sindsdien is er veel veranderd, vooral sinds de 2^e intifada, die in het jaar 2000 begon. Sindsdien wordt de Joodse geschiedenis van dit areaal compleet genegeerd door de Palestijnse kijk op de wereld. In het begin was het Yassir Arafat, die stelde dat op deze plaats noch een eerste noch een tweede tempel voor de Joden bestond. Vandaag de dag tiert de Waqf, die als islamitische autoriteit het jaar 1441 beschrijft: *'3000 jaar geleden en 30000 jaar geleden, sinds*

de schepping van de wereld bestond hier al een moskee.' Als men deze argumentatie aanhangt, dan is vanzelfsprekend ook de Klaagmuur 'onderdeel van een islamitisch moskee.'

De Palestijnse propaganda stopt ook niet bij de schriftelijke bronnen, waaronder de Bijbel – volgens de Palestijnse propaganda was Jezus een Palestijn, waarmee men impliceert dat hij geen Jood was – en ook niet bij de Dode Zee Rollen en de werken van de Joods-Romeinse schrijver Flavius Josephus. Dergelijke referentiekaders worden door de Palestijnse propaganda simpelweg als 'mythes' en als 'ongeloofwaardige verzinselen' afgedaan, die de 'fascistische, racistisch zionistische bezetters' aangerekend kunnen worden. Archeologische vondsten, die met Bijbelse gegevens overeenkomen, worden op vergelijkbare wijze afgekeurd.

Hoe enorm betrokken de Palestijnse propaganda bij deze zaak is, kan men op de website van de organisatie Palestine Media Watch, die niet van de overheid is, nalezen in talloze uitspraken van Palestijnse instanties, ministers, politici, journalisten en hoogleraren. Men zou denken, dat dit zo absurd is, dat de wereld daarbij alleen maar het hoofd schudt. Echter het tegendeel is het geval. Dat de Unesco in 2016 door een resolutie de geschiedvervalsing van de Palestijnen heeft overgenomen is de ene kant. Maar echt zorgelijk wordt het, wanneer bijv. Finse vwo-eindexamenkandidaten tijdens hun eindexamen geschiedenis vier plattegronden van het Heilige Land te zien krijgen, die net als de examenopgaven alleen de Palestijnse waarheid weergeven. AN■

SYSTEMATISCHE GESCHIED-VERVALSING

Wikipedia is zonder twijfel een belangrijk initiatief en verzamelt een enorme schat aan kennis door het werk van veel vrijwilligers. Wie echter een expert is op bepaalde gebieden, treft hier zo af en toe dubieuze verklaringen aan. Vaak wordt dat vanzelf weer rechtgetrokken of reguleert zich dat zelf, omdat andere schrijvers toetsing eisen. Maar deze inzending, die niet alleen 'nepnieuws' is, maar een politiek gemotiveerde en aansprekende geschiedenis, was 15 jaar lang onbetwistbaar in de Engelstalige Wikipedia-versie te lezen. Alleen al deze website over een vermeend nationaalsocialistisch vernietigingskamp midden in de stad Warschau, waar volgens het artikel gaskamers in gebruik zouden zijn geweest en 200.000 Polen zouden zijn vermoord, werd door rond 500.000 Wikipediëlezers aangeklikt. De Israëlische dagkrant 'Haretz' heeft deze 'doelgerichte vermelding van foute gegevens' ontmaskerd. In Warschau bestonden wel degelijk interneringskampen, waarin ongeveer 20.000 mensen de dood vonden. Onderzoek toonde aan, dat het geschreven stuk in overeenstemming is met het streven van Poolse nationalistinnen om Polen uitsluitend als slachtoffer van het Duitse nationaalsocialistische regime neer te zetten. Tegelijkertijd wilde men hiermee de omvang en de uniciteit van de Shoah, in wiens kielzog de Duitse nationaalsocialisten de massamoord aan het Joodse volk begingen, bagatelliseren. Dit heeft voor een verslechtering van de diplomatieke betrekkingen tussen Israël en Polen gezorgd, die toch al gespannen waren. AN■

TECHNOLOGIE TEGEN KANKER

Steeds meer hoort men van nieuwe benaderingen wat betreft de behandeling van kanker. Deze bevorderen enerzijds de mobilisatie van het eigen immuunsysteem of maken anderzijds therapieën op maat mogelijk, die wederom een gevolg van persoonsgerichte geneeskunde zijn. Israelische wetenschappers dragen hieraan bij met nieuwe inzichten.

Bij het gevecht tegen kanker is men nog steeds op bestralingen, chemotherapie of operaties aangewezen. Er komen echter steeds weer nieuwe methodes; bijvoorbeeld de bevriezing van tumoren, die borstkanker veroorzaken. Ook twee volslagen andere therapieën kunnen vooruitgang boeken. Niet alleen getroffen patiënten hebben allang van de immunotherapie gehoord. De genoemde behandeling probeert heel gericht om de eigen resistentie, die onderdeel uitmaakt van ons immuunsysteem, te mobiliseren voor het gevecht tegen verschillende vormen van kanker. Hierbij worden antistoffen gemobiliseerd. Deze moeten bepaalde mechanismen blokkeren welke door kankercellen worden gebruikt om het immuunsysteem om de tuin te leiden. Daardoor kan het amper of zelfs helemaal niet op kankercellen reageren, die zich vervolgens ongehinderd kunnen vermenigvuldigen.

Drie wetenschappers van de faculteit der geneeskunde op de universiteit in Tel Aviv komen nu met nieuwe inzichten. Onder de leiding van Yaron Carmi deden Diana Rasuluniriana en Peleg Ride nader onderzoek naar een bepaalde vorm van zogenaamde T-cellen. Daarbij gaat het om witte bloedlichaampjes, die voor het immuunsysteem van essentieel belang zijn. Ze wilden de in de Verenigde staten al toegelaten Car-T-Cellen-Therapie ver-

der ontwikkelen. Deze zorgt ervoor dat T-Cellen van de patiënt zelf gentechnisch gezien worden gemodificeerd door op hun oppervlakte een antigeen aan te brengen. Hun bevindingen tonen namelijk aan dat een specifiek type van T-helpercellen (CD4+) een bijzondere rol kan spelen in het gevecht tegen kanker. Laatst creëerden ze met behulp van gentechniek een nieuwe vorm van een T-Cel, die volgens hen in staat is om naast leukemie ook andere soorten kanker te bestrijden. Proefopstellingen in klinieken zijn op grond van de genoemde bevindingen echter nog niet aan de orde temeer daar bij deze vorm van immunotherapie tot dusver nog talrijke bijwerkingen kunnen optreden volgens door de instantie voor gezondheidszorg in de VS verstrekte informatie.

Verder leveren wetenschappers van het Technion in Haifa een aanzienlijke bijdrage aan de persoonsgerichte therapie tegen kanker. Ze hebben door het gebruik van kunstmatige intelligentie (KI) de mogelijkheid geschapen om unieke celstructuren van kankertumoren te identificeren en tegelijkertijd de grote verzamelde datamassa te analyseren. *'Toen wij onze plannen aan pathologen vertelden'*, aldus professor Ron Kimmel van het vakgebied ICT, stonden ze alleen maar met het hoofd te schudden en zeiden: *'Mission Impossible.'* Desondanks heeft hij samen met collega's een bepaalde methode ontwikkeld

SAMENZWERINGSTHEORIEËN

HOOGCONJUNCTUUR

In de loop van de cultuurgeschiedenis van de mensheid belandden Joden ontelbare keren in het centrum van samenzweringstheorieën. Vandaag de dag schittert het Arabische deel van de wereld door absurde theorieën over de ‘Joodse wereldsamenzwering’.

In de Koran vindt men allerlei wonderbaarlijke verhalen en gelijkenissen evenals fabeldieren en halfmens-, halfdierwezens en ook Djinns, uit *‘rookloos vuur’* geschapen bovenaardse wezens, aan wie de Koran zelfs een hele soera wijdt. Ook al schrijft de westerse wereld vele sages, legendes en mythes, die alleen al vanwege hun bloemrijke stijl overdreven lijken, toe aan de Oriënt en de Islam. De westerse cultuur heeft wel vergelijkbare dingen voortgebracht. Dat geldt evenzeer voor samenzweringstheorieën. In tegenstelling tot sages worden bij samenzweringstheorieën feiten en verzonnen stellingen met elkaar gemengd. Het punt is, dat een bepaalde groep op deze wijze wordt buitengesloten, haar worden de meest duistere zaken verweten en uiteindelijk wordt een stereotype vijandsbeeld aangewakkerd die bij veel mensen een vicieuze cirkel van angst en wantrouwen teweeg brengt.

De samenzweringstheorieën rondom

en voor de opsporing van kankercellen, die borstkanker veroorzaken, gebruikt. Hiervoor werd niet alleen KI, maar ook de zogenaamde Deep Learning vaardigheid (intensief leren) ingezet. Het gaat erom, dat computers een vaardigheid opdoen, waarbij ze leren van ervaringen. Bovendien worden andere kwalitatief hoogwaardige technieken voor het verkrijgen van beelden benut, waardoor nu alleen maar een blik op de kankercel voldoende is om unieke signatures te herkennen. De kankercel wordt namelijk door een speciaal voor de genoemde methode ontwikkelde software geanalyseerd wat voor een patholoog in principe onmogelijk is. Uiteindelijk zorgen de wetenschappers voor een vernieuwde moleculaire plattegrond van bio markers. Op het Technion is men van mening, dat deze methode ook geschikt is voor de specificatie van kenmerken van andere kankersoorten en hoopt men dat deze benadering al gauw in klinieken zal kunnen worden toegepast. **AN■**

➔ Wetenschappers van het Technion in Haifa hebben d.m.v. kunstmatige intelligentie de mogelijkheid geschapen, unieke celstructuren van kankercellen te identificeren en gelijktijdig de grote hoeveelheid verzamelde data te evalueren.

de moord op de Amerikaanse president John F. Kennedy, de dood van Lady Diana en ook de landing op de maan zijn algemeen bekend. Daarbij maakt het niet uit of men behoort tot de overtuigden, de twijfelaars, of tot diegenen, die er hun hoofden over schudden. Eén van de oudste samenzweringstheorieën is de legende van de rituele moord, waarvan men de Joden in het jaar 1144 beschuldigde.

De samenzweringstheorie over de vergiftiging van bronnen, die tijdens de grote pestepidemieën in de 14e eeuw werd opgeworpen, betrof ook de Joden. Ook vandaag de dag nog is antisemitische lasterpraat ontzettend populair – men denke alleen maar aan de zogenaamde *'Protocolen van de wijzen van Zion'* – die zelfs 90 jaar na hun ontmaskering als nepnieuws steeds weer graag wordt gebruikt tegen Joden – hoewel veel samenzweringstheorieën gaan over geheime diensten in het algemeen en zulke instituties van machtige staten in het bijzonder.

Als men de grondleggers van zulke theorieën kent, dan komt men ook achter hun motieven. Helaas kunnen ook de beste academische opleiding en een intellectueel gezien veeleisend beroep geen bescherming tegen samenzwerings-theorieën bieden. Dat geldt ook voor Abd al-Hamid al-Hamshari. Op het internet vindt men aanwijzingen, dat deze columnist, die voor de Jordaanse dagkrant Ad-Dustour schrijft, niet alleen lid is van de Nationale Vereniging van Jordanië voor de bevordering van vrijheid en democratische middelen, maar bovendien ook werkzaam zou zijn voor het Arabisch Jordaanse centrum voor mensenrechten

**KORT NA DE JAARLIJKSE HERDENKINGS DAG VAN DE AANSLAGEN
PUBLICEEFDE DE JORDAANSE KRANT EEN ARTIKEL, WAARIN AL-HAMSHARI
VERONDERSTELDE, DAT DE AMERIKAANSE VEILIGHEIDSDIENST DE AANSLAG
HAD GEPLAND, MET ALS DOEL HET MIDDEN-OOSTEN TE DESTABILISEREN.**

en internationale vrede. Dit blijkt ook bij Ismail al-Sharif het geval te zijn, omdat deze intellectueel, die in Jordanië en in de VS heeft gestudeerd tevens een succesvolle carrière heeft doorlopen waardoor hij tot aan de (leidinggevende) top van de Jordaanse dagkrant is opgeklimmen voor welke ook al Hamshari schrijft.

In de periode rond de herdenkingsdag van de gebeurtenissen bij het World Trade Center in New York bleef al-Sharif beweren dat *'moslims de echte slachtoffers van de aanslagen'* waren, want volgens eigen tellingen *'kwamen sindsdien als gevolg van zowel directe alsook indirecte misdaden en oorlogen van de westerse wereld zes miljoen moslims om het leven.'* Hij haalt voorvallen in diverse moslimlanden aan en noemt terecht India en Myanmar als staten, waarin moslims worden vervolgd. Toch zou elke lezer bij de alinea over Syrië vastlopen, want hij probeert op een chique manier de Verenigde Staten verantwoordelijk te maken voor de 11,5 % van de Syrische bevolking, die door de burgeroorlog is omgekomen.

Vlak na de jaarlijkse herdenking van de aanslagen publiceerde de Jordaanse dagkrant een ander artikel die niet min-

der *'samenzweerderig klonk'*, want de genoemde al-Hamshari veronderstelde erin, dat de VS-autoriteiten voor veiligheid de aanslagen hadden gepland met als doel om het Midden-Oosten te destabiliseren. Op die manier zouden de VS willen voorkomen, dat er een Arabische supermacht zou rijzen, die het tegen de hegemonie van de VS in de regio zou kunnen opnemen. Zijn extra conclusie is: de aanslagen op het WTC zouden zijn gepleegd om Israël hiervan te laten profiteren. Terwijl voor het eerstgenoemde argument cijfers ontbreken – overigens een belangrijk criterium, want samenzweringstheorieën doen zich door het gebruik van correcte cijfers graag als feitelijk gezien juist voor – is het tweede argument zo absurd, dat men er helemaal niet nader op in zou willen gaan. De publicaties verschenen weliswaar in een krant, die in privéhanden is, maar dan nog tienduizenden lezers bereikte en bovendien in een land wordt uitgegeven, dat men onder de Arabische moslimlanden als relatief gematigd beschouwen kan. Alleen dat al zou te denken moeten geven. **AN■**

BIJBELSE ARCHEOLOGIE

NIEUWE INZICHTEN OVER DE EDOMIETEN

Wie de Bijbel kent, die is bekend met de term 'Edom'. Nieuwe archeologische inzichten benadrukken de noodzakelijkheid om oude aannames te moeten herzien.

Wie waren de Edomieten? Eén van de bekendste Edomieten was met zekerheid Herodes. Waar de naam Edomieten, die de kleur rood aanduidt (in het Hebreeuws 'edom'), oorspronkelijk vandaan komt, is alleen maar gissen. In het vestigingsgebied van dit volk, dat tot de Hebreeërs hoort, de Aravavallei, rijst een zandsteengebergte, dat roodkleurige tinten heeft. In Genesis 25:25 lezen we echter, dat de naam betrekking heeft op het rode haar van Ezau, de broer van Jacob, die met zijn gezin ernaartoe trok, omdat de broederlijke verhouding niet goed was en er niet genoeg land voor beiden aanwezig was. Wij vinden echter het bewijs voor Edom ook buiten Bijbelse geschriften, want de Egyptenaren van de 18^e dynastie (vanaf rond 1550 v. Chr.) zetten Edom op een lijst in verband met te betalen schattingen en in de 8^e eeuw voor Christus wordt dit volk tevens in Assyrische spijkerschriften genoemd.

Vanuit de Bijbel komen we nog veel meer te weten over de Edomieten: in Genesis 32:4 en in Jozua 11:17 worden gegevens over het vestigingsgebied vermeld en Genesis 36:10-43 vertelt ons over aartsvader Ezau en hoe de Edomieten zich aan het koninkrijk van David onderwierpen. Bovendien vertelt de Bijbel ons, dat Edom rond 850 v. Chr. afvallig werd van Judea en zijn eigen koningen benoemde wiens heersersnamen wij in Genesis 36:31-39 kunnen nalezen. Wij hebben ook kennis van de geschiedenis van wisselende vreemde heersers in de erop volgende eeuwen, net als van de oppergod Qaus,

die voor de Edomieten een belangrijke plek innam, waardoor Edom volgens Richteren 5:4 bij die landen hoort aan welke JHWH zich heeft geopenbaard. Ondanks dat zijn er veel vragen rondom de Edomieten. De recente archeologische onderzoeken voorzien ons dan weliswaar van belangrijke inzichten, maar eisen tegelijkertijd de herziening van traditionele paradigma's.

In eerste instantie haalden de onderzoeksresultaten van stoffelijke overschotten in het Timnavalei – één van de meest vooraanstaande kopermijnen van het gebied van de Edomieten – in 2014 de krant. Deze nieuwe inzichten werden twee jaar later door de vondst van restjes stof verder onderbouwd. Toen in de vijftiger jaren doelgericht onderzoek werd verricht in Timna vlakbij Eilat, dat vandaag de dag één van de mooiste nationale parken van de staat Israël is, heeft men de exploitatie van deze kopermijn aan koning Salomo toegeschreven. Toen ontdekte men een Egyptische schrijn en zette de tijdsbalk terug naar de periode van het nieuwe koninkrijk van Egypte (300 jaar voor Salomo). Ook daarna bleef men ervan uitgaan, dat hier slaven gewerkt moesten hebben. Het onderzoeken van stoffelijke overschotten net als het bestuderen van restjes stof uit de 10^e eeuw v. Chr., die overigens alleen maar vanwege het buitengewoon droge klimaat bewaard zijn gebleven, wees echter uit dat hier ambachtslieden bezig waren geweest. Deze werden met de beste en deels met van ver gehaalde spijsen verzorgd en ze

gingen gekleed in exquise gewaden. Dat waren de eerste verrassingen en was werkelijk een verrassing, die niet alleen de hypothese over het te werk stellen van slaven verwierpen. Ze deed ook de traditionele aannamen wankelen, dat nomadische en niet-nomadische volkeren geen complexe en systematische machtsstructuren zouden ontwikkelen, welke noodzakelijk zijn om een gedurfde onderneming als een dergelijke mijn te exploiteren.

Nu zijn archeologen met een nieuw en uitgebreid onderzoek van alle aanwijzende factoren in Timna bezig. Tegelijkertijd werd een mijn in het gebied van de Edomieten in het Jordaanse Wadi Faynan, het Bijbelse Funon, bestudeerd. Beide mijnen zijn – in het bijzonder voor die periode in de geschiedenis waarin ze werden geëxploiteerd – indrukwekkend, want alleen in Timna heeft men 10.000 tunnels ontdekt, die gedeeltelijk een complex systeem met elkaar vormen en tot diep in het gebergte reiken. Ook de plaatsen waar de gewonnen grondstof werd verwerkt, wijzen op een enorm geavanceerde kennis en ambachtelijke kunde op hoog niveau. Gebaseerd op c-14 datering moesten de wetenschappers erkennen dat beide mijnen in dezelfde periode werden geëxploiteerd, namelijk van de 11e tot aan de 9e eeuw voor Chr., dus na het vertrek van de Egyptenaren. Daar er in de regio verder geen vaste nederzetting bestond, moet dus het volk dat hier woonde de mijnen geëxploiteerd hebben en er een nomadische levenswijze op nagehouden hebben. Tegen deze achtergrond zijn

er ondertussen verhitte discussie losgebarsten.

Zowel het archeologische als het theologische paradigma gaat ervan uit dat *'mensen die in tenten leven'* ... geen infrastructuur ontwikkeld hebben, waardoor zij een dominante positie ingenomen zouden hebben als een heersend volk. In principe wordt door archeologen de macht van een volk afgemeten aan zijn prachtige of zelfs monumentale gebouwen en hun invloed wordt vaak beoordeeld aan de hand van geschreven documenten, maar ook herleid naar aanleiding van de hoeveelheid geschriften. Nomaden laten nu eenmaal geen van beide achter, en toch suggereren deze kopermijnen dat hier kennis werd opgebouwd en toegepast, dat er import en export werd bedreven en dat er ondanks het *'leven in tenten'* structuren bestonden, die wetenschappers eigenlijk alleen aan stedelijke centra toeschrijven. Daarom is het een uitdaging om het denkpatroon te herzien betreffende culturen die tot nu toe *'transparant'* waren en die daarom in wezen *'als niet serieus te nemen spelers'* werden ingeschat. Dit is een technisch debat, dat ook een impact heeft op de wetenschappelijke discussie over de aard van het koninkrijk van David, omdat alle wetenschappers, of zij de minimale of maximale benadering vertegenwoordigen, zich bezig moeten houden met fundamentele vragen met betrekking tot de traditionele denkpatronen, of *'culturen die in tenten leven'* misschien toch superieur waren ten opzichte van stedelijke samenlevingen of op zijn minst gelijke tred met hen konden houden. AN■

ALLEEN AL IN TIMNA ONTDEKTE
MEN 10.000 TUNNELS, DIE DEEL
UITMAKEN VAN EEN COMPLEX
SYSTEEM EN DIEP HET GEBERGTE
IN VOEREN.

MOSLIMS

RANDGROEPERING VAN ISRAËL HAMERT OP 'ALLEEN BESTAAN'

De moslingemeenschap van Ahmadiyya die in Haifa woont, laat zien dat men niet alleen naast elkaar 'zou moeten bestaan', maar een gemeenschappelijk 'alleen bestaan' zou kunnen handhaven zonder zich in assimilatie te verliezen.

Eén van de meest belangrijke aspecten zal bij deze alvast worden toegelicht: De lokale moslingemeenschap in Haifa is niet alleen een voorbeeld van integratie vanwege haar kijk op de wereld, maar ook door de manier waarop Israël haar tegemoet treedt. De Ahmadiyya-gemeenschap laat zien dat Israël, dat net als andere samenlevingen ook niet van vooroordelen en vijandigheden is gevrijwaard, geen apartheidsstaat is. Sterker nog: terwijl deze gemeenschap in andere moslimlanden wordt vervolgd, mag ze in Israël niet alleen van een welvarend leven genieten, maar heeft ze bovendien een prominente representant in de Knesset: Ayman Odeh die sinds 2015 volksvertegenwoordiger van één van de

Arabische partijen is. Dat Odeh bij de Ahmadiyya-gemeenschap hoort, die in Arabisch-islamitische landen wordt buitengesloten, is niet eens onderwerp van gesprek onder de Arabische bevolking van Israël. Deze kan echter niet in alle delen van het land als even ruimdenkend worden beschouwd en dat is de reden, waarom men in Israël voortdurend van een tolerante samenleving kan spreken.

Zoals altijd weer in onze berichten te lezen was, treft men in Israël verschillende etnische of religieuze minderheden aan. De Ahmadiyya horen samen met de Alawieten, die wederom onderdeel van het Sjiitische spectrum van de Islam uitmaken en in het dorp Ghahar op de Golan-hoogten leven, tot de kleinere minderhe-

den van het land qua aantal gezien. Rond 3000 Israëlische staatsburgers zijn Alawieten die oorspronkelijk uit Irak kwamen. Sinds de Israëlische troepen zich in de lente van het jaar 2000 uit Libanon terugtrokken, leven ze met een midden door hun dorp lopende VN-scheidingslijn, want de noordelijke helft van het dorp ligt op Libanees grondgebied. Al in 1994 kregen ze de Israëlische nationaliteit aangeboden. De Ahmadiyya waarvan de omvang van hun gemeenschap op rond 2500 personen wordt geschat, leven te midden van de Israëlische havenstad Haifa, die al lang voor de oprichting van de staat Israël multi-etnisch en multireligieus te noemen was. Ze zien hun geloofsbelijdenis als een reformatiebeweging van de

Islam, dat hun voorschrijft om *'geloofsoorlogen te beëindigen, het bloedvergieten te veroordelen en zich in te zetten voor terugbrengen van moraliteit, gerechtigheid en vrede'*, zoals één van de Ahmadiyya een paar jaar geleden tegenover de Israëlische pers formuleerde.

De geloofsgemeenschap werd in de tachtiger jaren van de 18e eeuw in British-India door Mizra Ghulad Ahman en door de Britse autoriteiten officieel onder de naam *'Ahmadiyya Musalmans'* geregistreerd. Deze gemeenschap, die vasthoudt aan de Koran, Soenna en Hadith (het mondeling vertellen van de daden van Mohammed), gelooft bovendien in de geschriften en visioenen van de stichter van hun religie. Ze zien zichzelf als moslims, maar ze worden door de moslimwereld als dwaalleraren verworpen, waardoor de aanhangers niet alleen met isolering, maar ook met vervolging worden geconfronteerd. Desondanks heeft zich de gemeenschap in de loop van decennia (in eerste instantie in Azië) verder verspreid. Vandaag de dag komt men de Ahmadiyya tegen in veel Europese landen, in de VS en Canada evenals in het Midden-Oosten. In Duitsland leven rond 35.000 Ahmadiyya, wiens gemeenschap wereldwijd meer dan 10 miljoen aanhangers telt en die als de meest gestaag groeiende moslimgeloofsgemeenschap ter wereld geldt wat echter niet voor Pakistan en het Midden-Oosten geldt.

Opnieuw is de staat Israël een uitzondering in het Midden-Oosten, want het is het enige land van die regio, waar de Ahmadiyya hun religie vrijuit en in het openbaar kunnen beoefenen. De eerste Ahmadiyya vestigden zich in de twintiger jaren van de 19^e eeuw in het Britse mandaatgebied. Ook vandaag de dag nog ligt hun centrum in de vlak bij Haifa gelegen stad Kababir dat niet alleen als middelpunt van de gemeenschap in Israël fungeert, maar ook als centrum voor het hele Midden-Oosten. De eerste moskee van dit stadsdeel, die in de 19^e eeuw werd opgericht

en sindsdien de thuisbasis is voor zowel Joden als Arabieren, werd in 1931 gebouwd. De 35 meter hoge minaretten van de tijdens de overgang tussen de zeventiger en tachtiger jaren van de 19^e eeuw gebouwde en naar de tweede kalief van de Ahmadiyya-beweging vernoemde *'Mahmood Moskee'* geven vorm aan het silhouet, dat ver over de grenzen van deze buurt heen reikt, die de stad al lang heeft geannexeerd. De meerderheid van de islamitische Ahmadiyya, rond 2200 personen, leven hier.

In Haifa nemen ze actief deel aan de samenleving in de stad, want ze participeren aan interreligieuze evenementen en festivals, zetten de deuren van hun instellingen open voor het publiek en zijn sociaal actief. Hierbij hoort ook, dat deze gemeenschap in 1987 delen van de Koran in de Jiddische taal vertaalde *'om ook aan de mensen, die deze taal spreken, onze geloofsbelijdenis voor te stellen'*, zoals de lang zittende president van de Ahmadiyya-gemeenschap Muhammad Sharif Odeh naar aanleiding van het 25-jarige jubileum van de

- ➔ In Duitsland wonen ca. 35 000 Ahmadiyya, een gemeenschap met wereldwijd meer dan tien miljoen aanhangers en die geldt als de snelst groeiende moslimgemeenschap ter wereld.

publicatie tegenover de Israëlische pers uitte. Hij zei toen ook: *'Men hoort niks over ons, omdat we geen stenen op bussen gooien. Wij zijn er vast van overtuigd dat door haat en vijandigheid niks kan worden bereikt.'* Ook de burgemeesters van Haifa, die nauw samenwerken met deze gemeenschap, die alleen door de giften van leden kan voortbestaan en geen subsidies van de overheid aanneemt, bevestigen het motto van de Ahmadiyya: *'Liefde voor iedereen, haat tegenover niemand.'* AN■

CHRISTENDOM

STEMMINGMAKERIJ TEGEN ZENDINGSWERK

Het is de religieuze rechterflank van de Israëliische samenleving die altijd weer tekeer gaat als er 'een Joodse ziel verloren gaat.' De aanhangers van deze stroming zijn een randgroepering van de samenleving, maar ze verstaan de kunst om behoorlijk wat stennis te schoppen.

De bevolking van Israël is voor driekwart Joods. Tegelijkertijd staat het land op democratische grondvesten wiens invulling door de onafhankelijkheidsverklaring samen met bijzonder beschermde wetten wordt bepaald. Israël staat het recht op vrije meningsuiting, de vrijheid van geweten, geloof en religie toe, net als het recht om de betreffende religie vrijuit te mogen beoefenen. Voor een land waarvan de bevolking voor rond een derde uit minderheden bestaat – en de lijst van minderheden, die in Israël leven is heel lang – zijn het belangrijke kenmerken van een levende democratie. Dat betekent echter niet dat er geen conflicten of confrontaties zijn. Conflicten ontstaan ook binnen de Joodse meerderheid van de samenleving. Deze gaan over bepaalde dingen die seculiere Israëliërs als '*religieus dogma*' van de ultraorthodoxe sector ervaren. Er zijn echter ook noodlottige gevallen van personen bekend, die vanwege Joodse voorouders naar Israël

mogen emigreren dankzij het zogenaamde Wet op de terugkeer, maar door de opperrabbin niet als Joods zijnde worden erkend en er op die manier problemen ontstaan met bijvoorbeeld het sluiten van een huwelijk. Het land kent namelijk geen burgerlijk huwelijk.

Als men de minderheden nader bekijkt, wordt duidelijk dat Israël door een grote groep van Arabische moslims wordt beïnvloed, die meer dan 21 procent omvat. Hoewel velen weten, dat het overgrote gedeelte van de Arabieren in Israël tot de Soennitische Islam behoort, hebben veel Israëliërs zelfs geen idee dat er ook een kleine sjiietische minderheid in het land leeft. Toch leven in het land ook de Druzen, die zich na hun afsplitsing van de Islam in de 11^e eeuw als een zelfstandige bevolkingsgroep beschouwen, en de Tsjerkessen. Verder zijn er de Samaritanen te vinden, een etnisch-religieuze groepering, die in de Thora (dus in de eerste vijf boe-

ken van Mozes) geloven, de berg Harizim (in plaats van Jeruzalem) als heilig vereert en daar op de Westbank, in Holon en in Tel Aviv leeft. Überhaupt behoren ze met rond 800 personen tot de kleinste etnisch-religieuze groeperingen ter wereld. Een groot gedeelte van de Joodse gemeenschap voelt zich erg verbonden met een andere Israëliische bevolkingsgroep, die uit verschillende nationaliteiten bestaat en waarmee men een gezamenlijk geloofsbelijdenis met elkaar deelt: met de Christenen van het land. De bevolking van Israël telt maar twee procent Christenen, waarbij de buitenlandse representanten van kerkelijke instituties, die tijdelijk in het Heilige Land verblijven, niet worden meegerekend. De Christenen van Israël zijn Arabieren en horen merendeels bij de Grieks-katholieke of Grieks-orthodoxe kerk. In Israël komt men Kopten, Armeniërs en Arameeërs en gelovigen tegen die bij de Grieks-, Syrisch-, Russisch- of Ethiopisch-orthodoxe kerk of bij de

Melkitisch-Griekse, Assyrische of de Maronitische kerk horen. Waar Israël bijzonder trots op is: de Joodse staat is het enige land in het Midden-Oosten, waar de christelijke gemeenschap niet wordt vervolgd en in vergelijking met elders in de regio niet krimpt, maar in plaats daarvan eerder groeit.

Toch is helaas niet alles rozengeur en maneschijn, want tussen de groepen ontstaan er problemen en interreligieuze span-

de rechtse partijen verkiesbaar te stellen tijdens de verkiezingen in september 2019, staat in verbinding met deze organisatie. De Hoogerechtshof verbood de kandidatuur vanwege de racistische opvattingen van Gopstein. Al in 2014 had staatspresident Rivlin zich in het openbaar fel tegen de activiteiten van 'Lehava' uitgesproken.

Sinds geruime tijd laat de organisatie 'Yad L'Achim' (hand voor broeders) nu

HET ISRAËLISCHE HOOGGERECHTSHOF VERBOOD BEN-ZION GOPSTEIN OM ZICH BIJ DE VERKIEZINGEN VAN SEPTEMBER 2019 VOOR ÉÉN VAN DE RECHTS- NATIONALISTISCHE PARTIJEN IN DE KNESSET KANDIDAAT TE STELLEN.

ningen. Het begint vaak te stormen, als er sprake is van een interconfessionele liefdesrelatie. Iedereen zonder uitzondering heeft het er moeilijk mee: Joden, Christenen en Moslims. Maar er is ook nog een ander onderwerp dat gevoelig ligt: het brengen van het Evangelie door Christenen. Volgens de Israëlische wetgeving is evangelisatie of zendingswerk streng verboden, wanneer het bij minderjarigen gebeurt zonder toestemming van de ouders. Ook al ziet men christelijke evangelisatieacties niet graag, dan nog is er maar een randgroepering van de Joodse samenleving, die er met behulp van twee organisaties tegen ingaat. Alleen doet men dit dan gelijk op een veel hardere en agressievere manier.

Aan de ene kant gaat het hierbij om een organisatie die 'Lehava' heet – een acroniem voor de Hebreeuwse uitdrukking 'het voorkomen van assimilatie in het Heilige Land' – en pas in 2015 werd opgericht. Ben-Zion Gopstein, die door de Hoogerechtshof van Israël het verbod kreeg om zich als Knesset-lijsttrekker van één van

weer van zich horen. Deze organisatie, die in 1950 werd opgericht en ook bij bepaalde gevallen actief wordt waarin een assimilatie van Joden wordt vermoed, ging op hun al in 2009 opgestarte plannen door om een nieuwe uitgebreide wet tegen christelijke evangelisatie of christelijk zendingswerk in de staat Israël voor elkaar te krijgen. Toentertijd bestond er al een dergelijk wetsvoorstel, dat echter werd bevroren. Tijdens de laatste regeringsperiode van Netanyahu, die als de meest rechts georiënteerde regering in de geschiedenis van Israël te boek stond, gebeurde er in 2015 ongeveer hetzelfde met een andere poging van 'Yad L'Achim'. Hoewel er waarschijnlijk nu weer geen beweging in deze zaak zal komen en een dergelijk wet er niet doorheen zal komen, blijven de activisten van beide organisaties toch ageren tegen christelijke privépersonen en verenigingen, die voor hun een doorn op het oog zijn. Daarom hoort men dus nog steeds van ingewikkelde zaken zoals isolering, vijandigheden en zelfs van lichamelijk geweld. **AN■**

NIEUWS UIT ISRAËL®

NEDERLAND:

Beth-Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn
telefoon 0343 477288
fax 0343 477447
E-mail: info@beth-shalom.nl

ABONNEMENTEN:

Beth Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn,
tel. 0343 477288
Giften: IBAN NL27INGB0000094400 t.n.v. Beth-Shalom Doorn
En extra: BIC: INGBNL2A
Betalingen: IBAN NL52 INGB 0000 4092 00 BIC INGBNL2A
t.n.v. Middernachtsroep Doorn ook voor België.

«Nieuws uit Israël» verschijnt ook in het Duits, Frans, Engels, Spaans, Portugees, Hongaars en Roemeens. Alleen in de betreffende landen.

Abonnement Nederland en België: op basis van een vrijwillige gift van min. EUR 16,00 per tijdschrift per jaar

GASTENHUIS IN ISRAËL:

Beth-Shalom, P.O.B. 6208,
Haifa 31060/Karmel Israël
tel. 00972-4-83774-81

TESTAMENTAIRE BESCHIKKINGEN:

(via een notaris)

«Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting: Zendingswerk Middernachtsroep statutair gevestigd te LEIDEN en geregistreerd onder nummer .41166018. bij de Kamer van Koophandel Rijnland, een bedrag van EUR...»

tenaamstelling:

Stichting Zendingswerk Middernachtsroep/Beth-Shalom
voor periodieke gift in geld of legaten staan we
geregistreerd onder RSIN-nummer 002818668

GEDACHTIG AAN HET FEIT, DAT ALLE MENSELIJKE KENNIS SLECHTS ONVOLKOMEN IS (1 Cor. 13:9), GEVEN DE AUTEURS VOOR EIGEN VERANTWOORDING HUN PERSOONLIJKE VISIE WEER

AUTEURS

Initialen van de auteurs en bronvermeldingen in dit nummer:
AN=Antje Naujoks; ZL = Zwi Lidar; ML = Mori Lidar

Voor de inhoud van vreemde web-pagina's waarnaar verwezen werd kunnen wij niet aansprakelijk worden gesteld. Wij verklaren hiermee uitdrukkelijk, dat op het tijdstip van het tot stand brengen van de link geen illegale inhoud op de verbonden websites herkenbaar waren. Op de actuele en toekomstige vormgeving, de inhoud of de auteursrechten van de verbonden sites hebben wij geen invloed. Voor illegale, foute of onvolledige inhoud en vooral voor schade, die uit het aanklikken of niet aanklikken van zulke aangeboden informatie ontstaat, is alleen de aanbieder van de site verantwoordelijk, naar wie verwezen werd, niet degene, die enkel via links naar de bewuste publicaties verwijst.

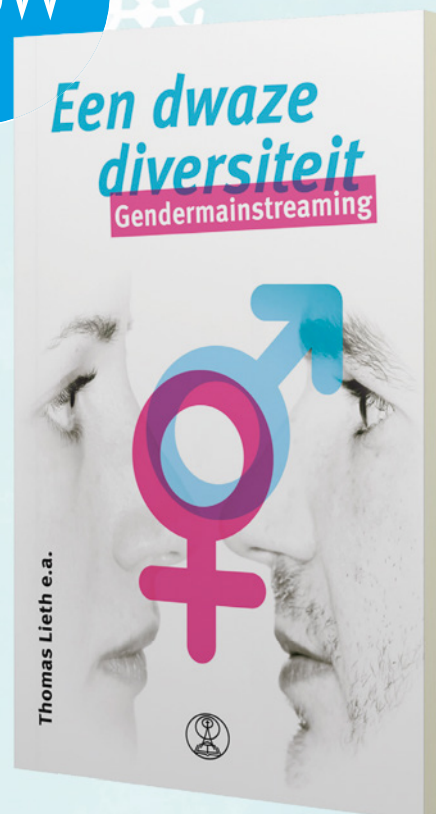
NIEUW

Thomas Lieth e.a.

Een dwaze diversiteit Gendermainstreaming

Gendermainstreaming is de poging om de gelijkheid van geslachten op elk sociaal niveau erdoor te drukken, zonder daarbij op het biologische verschil tussen mannen en vrouwen te letten. Wat dat betekent vanuit christelijk oogpunt, is angstaanjagend.

- Paperback, 125 pagina's
Bestel-Nr. 197176
€ 8,00

Amir Tsarfati

Het laatste uur

Iedereen heeft vragen over de eindtijd. Maar zoals de Israëlische christen en gerespecteerd Bijbelleraar Amir Tsarfati uitlegt, is Bijbelse profetie een geheimenis en niet een geheim. Ieder die de tijd neemt om de profetie te onderzoeken, kan er inzicht in krijgen. Dit boek is daarbij een geweldige hulp.

- Paperback, 208 pagina's,
Bestel-Nr. 199130, € 16,95

Middernachtsroep

Bijbelstudieweekend met Norbert Lieth

Thema: 'De zeven gelijkenissen over het Koninkrijk der Hemelen'

Norbert Lieth is schrijver en publicist. Hij maakt deel uit van het bestuur van het internationale Zendingswerk 'Middernachtsroep' te Zwitserland. Centraal thema van zijn wereldwijde verkondiging is de uitleg van het Profetische Woord van God.

In deze conferentie willen we stil staan bij 'De zeven gelijkenissen over het Koninkrijk der Hemelen'. Dit unieke weekend van 21 t/m 23 februari 2020 wordt georganiseerd in Chr. vakantie- & conferentiehotel 't Vierhouterbos te Vierhouten. Beleef vanaf vrijdagmiddag tot zondagmiddag een volledig verzorgd weekend met opbouwende studies en geniet van de prachtige natuur midden in de Veluwe bossen.

1 persoonskamer € 155,- p.p. Volpension!
2 persoonskamer € 145,- p.p. Volpension!
Studio/appartement € 170,- p.p. Volpension!

Informatie & reserveringen
 0577-411200 / info@vierhouterbos.nl
www.vierhouterbos.nl

Weekendarrangement Middernachtsroep

- * *Ontvangst met koffie/thee*
- * *Broodmaaltijd met soep bij aankomst*
- * *2 x overnachting in sfeervolle kamer*
- * *2 x ontbijt*
- * *1 x lunch*
- * *2 x diner (zaterdagavond & zondagmiddag)*
- * *Gratis koffie/thee ('s ochtends & 's avonds)*
- * *Opbouwende Bijbelstudies met Norbert Lieth*

Prijzen excl. toeristenbelasting en reserveringskosten

Datum: 21 t/m 23 februari 2020
Vrijdagmiddag t/m zondagmiddag

't Vierhouterbos
 Nuns peterweg 30
 8076PD Vierhouten
 0577 - 411200

